

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

اللهم صل على
محمد وآل محمد

درس 12

مطالعات ذہنی

@azmonemotaleat

نتایج زیانباری
برای کشور ما داشت

در دوره ی
قاجار

و
انگلستان

روسیه

از

شکست های
نظامی و
سیاسی ایران

پیشرفت های **علمی** و **صنعتی** کشورهای اروپایی کرد.

اما ایرانیان را متوجه

و برای

حفظ استقلال

و **پیشرفت کشور**

خود کارهایی انجام دادند.

برای جبران **عقب ماندگی**

ایران

به چاره جویی پرداختند

به علاوه

برخی از

سیاستمداران،

اندیشمندان

و **عالمان دینی**

@azmonemotaleat

عباس میرزا

ولیعهد فتحعلی شاه و فرمانده سپاه ایران

در جریان جنگ با روسیه

متوجه پیشرفت های روسیه و دیگر
کشورهای اروپایی

در زمینه

علمی

صنعتی

نظامی

شد

@azmonemotaleat

عباس میرزا

در جریان
جنگ با روسیه

پی برد که

با وجود تعداد زیاد سپاهیان ایران
و دلاوری و فداکاری آنها

روسها به دلیل برخورداری از **دانش و تجهیزات پیشرفته ی نظامی** پیروز شدند

عباس میرزا سپس ، به این نتیجه رسید که باید تغییراتی در کشور ایجاد کند.

اقدامات عباس میرزا برای پیشرفت ایران

@azmonemotaleat

در زمان فتحعلی شاه

صنعت چاپ، تازه به ایران راه یافته بود

@azmonemotaleat

عباس میرزا پیش از آنکه بر تخت شاهی بنشیند، از دنیا رفت

فتحعلی شاه، محمدمیرزا (پسر عباس میرزا) را به ولیعهدی برگزید

میرزا تقی خان امیرکبیر

از جمله کسانی بود که در دوره ی قاجار

کارهای جدی و مؤثری
برای نوسازی و اصلاح
امور ایران انجام داد.

ناصرالدین شاه

در ابتدای سلطنتش

امیرکبیر را به صدراعظمی منصوب کرد

و در اداره ی کشور به او اختیار کامل داد

شورش در ایالت ها

دخالت های خارجی

بی نظمی و اختلال امور کشوری و لشکری

خالی بودن خزانه

مشکلات حکومت قاجار
در زمان ناصرالدین شاه

برخی از اقدامات امیرکبیر

برقرار کردن امنیت و آرامش

نوسازی تشکیلات حکومتی

مبارزه با مفسد اداری و اقتصادی

توجه ویژه به حفظ استقلال کشور، در سیاست خارجی

درصد قطع نفوذ روسیه و انگلستان در ایران بود

از مهم ترین
اقدامات امیرکبیر بود

تأسیس مدرسه ی دارالفنون

@azmonemotaleat

کافی نبودن
فرستادن دانشجو به اروپا
از نظر امیرکبیر

آموختن علوم و فنون جدید توسط
تعداد بیشتری
از ایرانیان

هدف امیرکبیر
از تأسیس مدرسه دارالفنون

مدرسه ای به سبک
مدرسه های اروپایی

@azmonemotaleat

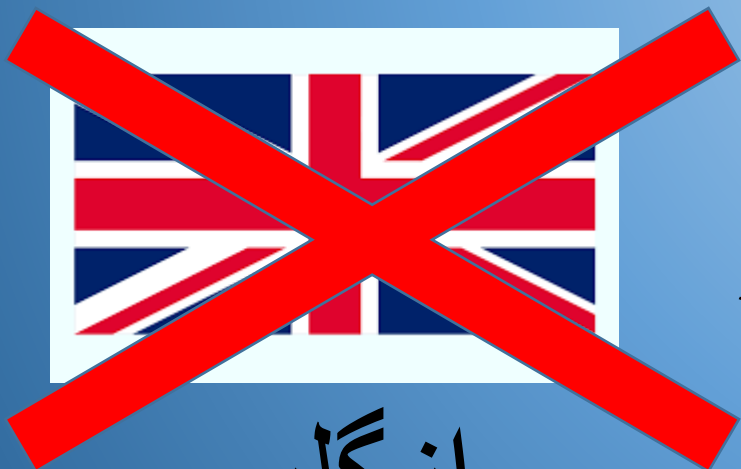
معلمان مدرسه ی دارالفنون

اتریش

از کشورهای
مثل

امیرکبیر برای تدریس در
مدرسه ی دارالفنون معلمانی
را استخدام کرد

انگلیس

و

روسیه

به جز

مدرسه ی دارالفنون

مدتی پس از برکناری امیرکبیر

و چند روز پیش از قتل او

شروع به کار کرد

ناصرالدین شاه

بر اثر توطئه‌ی درباریان و افراد سودجو

دستور قتل امیرکبیر را داد

و ایران را از خدمات ارزشمند او محروم کرد

ایجاد مدرسه های جدید در ایران

از نتایج آشنایی ایرانیان
با تمدن اروپایی در دوره ی قاجار بود

سوادآموزی در مکتب خانه ها انجام می گرفت

تا اواخر حکومت ناصرالدین شاه

میرزا حسن رُشدیه

گسترش مدارس جدید به سبک اروپایی

@azmonemotaleat

به تدریج، افرادی مانند

پیش گام تأسیس مدرسه هایی به سبک اروپایی در ایران شدند

گسترش مدارس جدید به سبک اروپایی

با مدارس جدید
به سبک اروپایی و شیوه‌ی فعالیت آنها
آشنا شده بود

در بیروت

و استانبول

میرزا حسن رُشدیه

@azmonemotaleat

چندین مدرسه‌ی جدید تأسیس کرد

در زادگاهش تبریز

مشهد

تهران

قم

میرزا حسن رُشدیه

پس از آن بر تعداد این مدرسه‌ها در ایران افزوده شد

میرزا حسن تبریزی مشهور به رُشدیه به همراه خانواده

مبارزه با نفوذ و سلطه اقتصادی بیگانگان

علاوه بر اینکه
بخشهای پهنآوری از خاک ایران را از آن جدا کردند

برای نفوذ اقتصادی در کشور ما به رقابت پرداختند

روسیه

و انگلستان

کشورهای

تأسیس بانک

استخراج معادن نفت

بهره برداری از جنگل و
شیلات در ایران

به امتیازهای اقتصادی*
مهمی
دست یافتند مانند

روسیه

و انگلستان

در دوره ی
ناصرالدین شاه

صنعت و بازرگانی کشور ما با واگذاری این امتیازها آسیب های فراوانی دید

شرکت های بازرگانی خارجی

در دوره ی ناصرالدین شاه

در بیشتر شهرهای ایران شعبه هایی تأسیس کردند

و به خرید و فروش مشغول شدند

شرکت های بازرگانی خارجی

معمولاً کالاهای اروپایی را

بدون پرداخت حقوق گمرکی

و یا با حقوق گمرکی بسیار ناچیزی

وارد کشور می کردند

روز به روز ضعیف تر و دچار
ورشکستگی شدند.

تولیدکنندگان و بازرگانان ایرانی
چون نمی توانستند با این شرکتها رقابت کنند،

مردم مسلمان ایران
می دانستند که واگذاری امتیازهای اقتصادی

به روسیه و انگلستان

موجب تسلط هرچه بیشتر بیگانگان

بر منابع ثروت

و بازار کشورشان می شود.

بنابراین، با واگذاری برخی از این امتیازها، مخالفت کردند.

نهضت تنباکو

یکی از گسترده ترین جنبش های اجتماعی بود

که در اعتراض به واگذاری امتیازهای اقتصادی به بیگانگان شکل گرفت

@azmonemotaleat

در دوره ی ناصرالدین شاه

توتون و تنباکو

از عمده ترین محصولات کشاورزی ایران بود

امتیاز انحصاری خرید و فروش توتون و تنباکو

در دوره ی
ناصرالدین شاه

یک نفر
انگلیسی

به نام تالبوت

با پرداخت رشوه به درباریان

امتیاز انحصاری خرید و فروش توتون و تنباکوی ایران

را به مدت پنجاه سال به دست آورد

امتیاز انحصاری خرید و فروش توتون و تنباکو

محصول توتون و تنباکوی خود را
به کسی غیر از او بفروشند

ایرانیان
نمی توانستند

بر اساس امتیاز
انحصاری خرید و
فروش توتون و تنباکو

هر سال 15000 لیره ی انگلیس

به همراه یک چهارم سود سالانه
ی خود را به حکومت ایران
پرداخت کند

در مقابل،
تالیوت نیز تعهد کرده
بود که

@azmonemotaleat

مردم و به ویژه بازرگانان
با آگاهی از نتایج زیانبار

امتیاز انحصاری خرید و فروش توتون و تنباکو ،
در شهرهای مختلف شروع به اعتراض و مخالفت کردند.
روحانیان در صف مقدم این اعتراض قرار گرفتند
و خواهان لغو امتیاز تنباکو شدند.
ناصرالدین شاه به خواسته ی مخالفان اعتنایی نکرد

@azmonemotaleat

آیت الله

میرزا حسن شیرازی

در حمایت از نهضت،
استفاده از توتون و تنباکو را حرام
اعلام کرد.

مرجع تقلید شیعیان

در سامرا

توسط میرزا حسن شیرازی

حکم شرعی تحریم تنباکو

@azmonemotaleat

سبب شد که

مردم و حتی کارکنان کاخ ناصرالدین شاه

و از مصرف توتون و تنباکو خودداری کنند

قلیان ها را بشکنند

و غرامت و خسارت نیز به تالبوت بپردازد

با اوج گرفتن نهضت، ناصرالدین شاه مجبور شد امتیاز را لغو کند

نهضت تنباکو

@azmonemotaleat

نخستین حرکت جدی مردم ایران

برای رهایی از نفوذ و سلطه ی خارجی

و ایستادگی در برابر ستم داخلی

حس اعتماد به نفس

و روحیه ی مقاومت و مبارزه را

پیروزی نهضت تنباکو

بود

در مردم تقویت کرد